

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI**

**Dijital Dünyada Çocukların
Güçlendirilmesine Yönelik Eylem Planı
2026-2030**

SUNUŞ

Dijitalleşmenin hızla yaygınlaştığı günümüzde, çocuklar erken yaşlarda dijital teknolojilerle tanışmakta ve çevrim içi dünyada her geçen gün daha fazla vakit geçirmektedir. Dijital ortamlar; eğitimden sosyal etkileşime, oyundan yaratıcı üretim alanlarına kadar uzanan geniş bir yelpazede çocuklara benzersiz fırsatlar sunmaktadır.

Bununla birlikte, dijital dünyanın sınırsız ve kontrolsüz yapısı, çocuklar açısından önemli riskleri de beraberinde getirmektedir. Siber zorbalık, zararlı ve şiddet içerikli materyaller, çevrim içi istismar, kişisel verilerin kötüye kullanılması, ekran bağımlılığı ve dijital kimlik üzerindeki tehditler, çocukların sağlıklı gelişimlerini çok boyutlu biçimde etkilemektedir.

Çocuklar, dijital ortamdaki tehlikeleri yetişkinler kadar kolay ayırt edememekte ve çevrim içi dünyanın karmaşık yapısı içinde savunmasız kalabilmektedir. Bu nedenle, çocukların yüksek yararını temel alan bütüncül bir yaklaşımla hem risklerin önlenmesi hem de fırsatların güvenli biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu yaklaşım, yalnızca çocukların bireysel gelişimlerini değil; aynı zamanda dijital çağın vatandaşları olarak hak temelli, sorumlu ve bilinçli bireyler olarak yetiştirmelerini de kapsamaktadır.

Dijital alanın dinamik ve sürekli değişen doğası, çocukları koruma çabalarının da yenilikçi, esnek ve çok paydaşlı bir yapıda ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu doğrultuda, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı öncülüğünde hazırlanan “Dijital Dünyada Çocukların Güçlendirilmesine Yönelik Eylem Planı (2026-2030)”, Türkiye’nin çocuk koruma politikalarını dijital çağın gerekleriyle uyumlu hale getirmeyi amaçlayan stratejik bir belgedir.

Bu eylem planı; Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Avrupa Konseyi'nin dijital ortamda çocuk haklarına ilişkin çerçeve belgeleri, Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2028), Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028), Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028), 8. Aile Şûrası, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin Dijital Ortamlarda Çocuk Hakları'na İlişkin Genel Yorum No. 25, On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) ve Dijital Dünyada Çocuk Çalıştayı (2024) çıktıları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Planın hazırlanma sürecinde akademi, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörün katkıları gözetilmiş; dijital çağın dinamiklerini anlayan ve çocukların sesini yansıtan bir perspektif benimsenmiştir.

Amacımız, çocukların dijital ortamlarda karşılaşılabilecekleri risklerden etkin biçimde korunmalarını sağlamak, dijital fırsatlardan eşit, güvenli ve bilinçli bir şekilde yararlanmalarını temin etmek ve tüm toplumu kapsayan bir çocuk koruma kültürü inşa etmektir. Bu doğrultuda hazırlanan eylem planı, ulusal düzeyde dijital çocuk politikalarının koordinasyonunu sağlayacak bir yapı kurmayı; risklerin önlenmesine yönelik sistematik mekanizmalar oluşturmayı, çocuklar, aileler ve profesyonellerin dijital farkındalık düzeylerini artırmayı ve çocuk dostu dijital teknolojilerin gelişimini teşvik etmeyi hedeflemektedir.

Bu planın başarıya ulaşması; kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, akademik çevreler, özel sektör ve ailelerin ortak sorumluluk bilinciyle sürece katılım göstermesiyle mümkündür. Çocuklarımızın dijital dünyada daha güvenli, sağlıklı ve üretken bireyler olarak varlık gösterebilmeleri için hep birlikte sorumluluk almaya davet ediyoruz.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	2
KISALTMALAR	5
GİRİŞ	6
EYLEM PLANI HAZIRLIK SÜRECİ	8
AMAÇ VE KAPSAM	9
HEDEF GRUPLAR	10
STRATEJİK AMAÇLAR VE HEDEFLER	11
Stratejik Amaç 1: Farkındalık ve Bilinçlendirme	13
Stratejik Amaç 2: Koruyucu ve Önleyici Mekanizmaların Geliştirilmesi	21
Stratejik Amaç 3: Dijital Risklere Karşı Müdahale ve Destek Mekanizmalarının Güçlendirilmesi	25
Stratejik Amaç 4: Yasal ve Kurumsal Düzenlemelerin Güçlendirilmesi	30
UYGULAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME	33

KISALTMALAR

AB	: Adalet Bakanlığı
ASHB	: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
BTK	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
DB	: Dışişleri Bakanlığı
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
İB	: İçişleri Bakanlığı
JGK	: Jandarma Genel Komutanlığı
KTB	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
KVKK	: Kişisel Verileri Koruma Kurumu
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
RTÜK	: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
SB	: Sağlık Bakanlığı
STB	: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TOB	: Tarım ve Orman Bakanlığı
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UAB	: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

GİRİŞ

Dijital dönüşüm, 21. yüzyılın en köklü toplumsal değişimlerinden birini beraberinde getirmiştir. Teknolojinin yaşamın her alanına nüfuz etmesiyle birlikte çocukların sosyal ilişkiler kurma, öğrenme, eğlenme, ifade özgürlüğü ve bilgiye erişim biçimleri köklü biçimde dönüşmüştür. Dijital araçlar ve çevrim içi platformlar, çocuklara sayısız olanak sunarken; bu platformların sınırsızlığı, ve hızlı evrilen yapısı çocuklar açısından yeni ve çok boyutlu riskleri de ortaya çıkarmaktadır. Bu gelişmeler, çocukların haklarının dijital ortamda da korunmasını gündeme getirmiştir.

Bu ihtiyaç doğrultusunda, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, 20 Kasım 1989'da kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin dijital dünyayı kapsamaması nedeniyle, çocukların sanal ortamda iyi, güvende, özgür, sağlıklı olmalarını sağlamak amacıyla "Dijital Ortamlarda Çocuk Hakları ile İlgili Genel Yorum No. 25" metnini hazırlamıştır.¹ Bu metin, devletlere ve yetişkinlere çocuk haklarını korumak için yapılması gerekenleri açıklamakta olup, 24 Mart 2021'de yayınlanmıştır. Bu yayın, taraf devletlerin dijital şiddetten korunma, yasal düzenlemeler yapma, yetişkinlere eğitim verme, ihlallere karşı cezalar uygulama sorumluluklarını vurgular. Ayrıca, çocukların gelişen kapasitesi, ayrımcılığa uğramama, yüksek yararları, yaşama, hayatta kalma ve gelişme hakları, yaşamlarını etkileyen konularda görüşlerinin ciddiye alınması ve kararlara dâhil edilmesi gibi temel haklarına dikkat çeker. Dijital dünyada çocukların şiddetten korunması, doğru bilgiye erişimi, ifade, inanç ve düşünce özgürlükleri, kişisel verilerinin gizliliği, sağlık, eğitim, sosyal yardımlardan faydalanma, engelli çocukların erişilebilirliği ve dijital kimlik sistemleri gibi konuların güvence altına alınması gerektiğini belirtir. Dolayısıyla, uluslararası düzeyde ortaya konulan bu ilkeler, çocukların dijital yaşam deneyimlerinin bütün boyutlarını kapsayan bir çerçeve sunmaktadır.

Nitekim çocuklar dijital teknolojileri yaşamlarının doğal bir parçası olarak kabul etmekte; dijital ortamda kimlik geliştirme, sosyal kabul görme ve anlam arayışlarını bu platformlar üzerinden yürütmektedir. Ancak bu ortamda karşılaştıkları siber zorbalık, dijital bağımlılık, kişisel verilerin kötüye kullanılması, çevrim içi cinsel istismar, şiddet içerikleri, ayrımcılık ve nefret söylemleri gibi riskler, çocukların ruhsal, zihinsel, sosyal ve fiziksel gelişimlerini doğrudan tehdit etmektedir. Ayrıca, dijital eşitsizlikler nedeniyle bazı çocuklar bu ortamlardan yeterince faydalanamazken, bazıları kontrolsüz maruziyet nedeniyle çeşitli gelişimsel sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Dolayısıyla, çocukların dijital ortamlarda korunması yalnızca bireysel farkındalık ya da ebeveyn denetimiyle sınırlı kalmamalı; çok katmanlı ve bütüncül bir yaklaşım gerektirmektedir.

Bu yeni risk evreninde çocukların korunması, yalnızca bireysel farkındalık ya da ebeveyn denetimiyle mümkün olamaz. Koruma mekanizmaları; politika yapıcılar, kamu kurumları, özel sektör, eğitim kurumları, medya, sivil toplum ve akademi gibi çok sayıda paydaşın iş birliğiyle yürütülmeli; hak temelli, bütüncül ve sürdürülebilir bir sistematığe dayanmalıdır. Bu bağlamda çocukların yüksek yararını gözetken ve onların sesine kulak veren bir yaklaşım benimsenmelidir. Aynı zamanda çocukların dijital ortamda aktif, üretken ve katılımcı bireyler olarak yer almaları da teşvik edilmelidir. İşte bu noktada, hazırlanan eylem planı çocukların korunması ve güçlendirilmesi için somut bir yol haritası sunmaktadır.

¹Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi. (2021). Dijital Ortama İlişkin Çocuk Haklarına Dair Genel Yorum 25 https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/GC/25&Lang=en
<https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/bm-%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1-komitesi-dijital-ortamlarda-%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1-ile-igili-genel-yorum-no25>

Hazırlanan bu eylem planı, çocukların dijital ortamlarda maruz kalabilecekleri risklerin önlenmesini, fark edilmesini ve etkili biçimde yönetilmesini amaçlamakta; aynı zamanda onların dijital fırsatlardan eşit ve güvenli biçimde yararlanmalarını desteklemeyi hedeflemektedir. Plan; çocukların dijital haklarının güvence altına alınması, dijital okuryazarlık düzeylerinin artırılması, psikososyal yönden güçlendirilmesi ve dijital dünyanın çocuk dostu hale getirilmesi için çok boyutlu stratejiler ve uygulanabilir faaliyetler içermektedir.

Bu bağlamda, eylem planı yalnızca bir risk müdahale aracı değil, aynı zamanda çocukların dijital refahını artırmayı amaçlayan, çağın ruhunu yakalayan, yenilikçi ve insan hakları temelli bir politika belgesidir. Geleceğin dijital toplumunu inşa ederken, çocukları yalnızca korunması gereken bir grup değil, aynı zamanda bu dijital dönüşümün aktif birer öznesi olarak görmeyi esas almaktadır.

EYLEM PLANI HAZIRLIK SÜRECİ

Çocukların gelişiminde dijital dünya önemli fırsatlar sunmakla birlikte, çeşitli riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda, çocukların dijital dünyada korunması, bilinçlendirilmesi, yetkinliklerinin artırılması ve fırsatlardan güvenli bir şekilde faydalanabilmesi amacıyla hazırlanan bu Eylem Planı; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, ulusal mevzuat, üst politika belgeleri ve On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) temel alınarak oluşturulmuştur.

Plan, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda; ilgili kamu kurumları, akademisyenler, sivil toplum kuruluşları, çocuklar ve ebeveynlerin görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Bu süreçte farklı tarihlerde gerçekleştirilen çalıştaylar, toplantılar ve odak grup görüşmeleri planın içeriğine yön vermiştir.

26-27 Ekim 2023 tarihlerinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Kongre ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen 8. Aile Şûrası'nda; nüfus ve demografi, çevre ve iklim, aile ve hukuk, dijitalleşme sürecinde aile, sosyal kalkınma ve aile ile yaşam döngüsü ve aile dayanıklılığı başlıklarında yapılan tartışmalar, dijitalleşme bağlamında aile ve çocuk politikalarının temel çerçevesini oluşturmuştur.

Bakanlığımız tarafından 1 Ekim 2024'te "Dijital Bağımlılık ve Aile Çalıştayı" gerçekleştirilmiş; akademisyenler, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, çocuklar ve ebeveynler üç ayrı masa etrafında bir araya gelerek dijital bağımlılık sorununa ilişkin görüş ve çözüm önerilerini paylaşmıştır.

Bununla birlikte; 17 Aralık 2024'te UNICEF iş birliğiyle "Dijital Dünyada Çocuk Çalıştayı" düzenlenmiştir. Çalıştayda çocukların dijital dünyada karşılaştıkları avantajlar ve riskler ele alınmış; Hukuk ve Mevzuat, Toplumsal Farkındalık ve Destek ile Eğitim ve Güçlendirme başlıklarında oluşturulan çalışma grupları aracılığıyla çocukların yüksek yararı gözetilerek somut öneriler geliştirilmiştir.

Ayrıca, 9-10 Mayıs 2025 tarihlerinde Ankara'da ve 28-29 Mayıs 2025 tarihlerinde Gaziantep'te gerçekleştirilen "Akran Zorbalığı ve Dijital Ortamda Çocukların Korunmasına Yönelik Çalışma Toplantıları" kapsamında hem kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve uzmanların katılımıyla oturumlar yapılmış hem de 7-18 yaş grubundaki çocukların katıldığı çocuk oturumları aracılığıyla çocukların doğrudan görüşleri alınmıştır.

Gerçekleştirilen tüm bu toplantılar, çalıştaylar sonucunda elde edilen bulgular, kararlar ve öneriler eylem planının hazırlık sürecine yön vermiştir. Böylece plan, yalnızca kamu kurumlarının değil, çocukların, ebeveynlerin ve sivil toplumun katkılarıyla şekillenmiş, katılımcı ve kapsayıcı bir perspektifle son haline kavuşturulmuştur.

AMAÇ VE KAPSAM

Bu eylem planının temel amacı; çocukların dijital ortamlarda maruz kalabilecekleri çok yönlü risklerden korunmalarını sağlamak, aynı zamanda dijitalleşmenin sunduğu fırsatlardan bilinçli, güvenli ve üretken bir şekilde faydalanmalarını mümkün kılmaktır. Dijital dönüşümle birlikte çocukların günlük yaşamları, öğrenme süreçleri ve sosyal ilişkileri hızla değişmektedir. Bu dönüşüm, dijital ortamların çocuk gelişimine katkı sağlama potansiyelini ortaya koyarken; aynı zamanda kişisel mahremiyetin ihlali, çevrim içi istismar, siber zorbalık, dijital bağımlılık gibi çok boyutlu tehditleri de beraberinde getirmektedir.

Eylem planı kapsamında çocukların dijital okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi, dijital platformlarda güvenli davranış biçimlerinin kazandırılması ve eleştirel düşünme, etik sorumluluk ve mahremiyet bilinci gibi becerilerin desteklenmesi hedeflenmektedir. Çocukların bilgiye erişim, çevrim içi öğrenme ve teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmaları teşvik edilerek, dijital teknolojilerin yalnızca tüketim aracı değil aynı zamanda üretim ve gelişim alanı olarak görülmesi amaçlanmaktadır.

Bu hedeflere ulaşmada aileler ve eğitimciler kilit rol oynamaktadır. Ebeveynlerin/bakımverenlerin dijital ebeveynlik becerilerinin geliştirilmesi; çocukların dijital ortamda maruz kalabilecekleri içerikleri değerlendirme, süre kontrolü sağlama ve güvenli ortamlar oluşturma konularında bilinçli davranmalarını sağlayacaktır. Aynı şekilde öğretmenlerin, psikolojik danışmanların/rehber öğretmenlerin, çocuk alanında çalışan profesyonellerin dijital riskler, siber zorbalık, gizlilik ihlalleri ve bağımlılık konularında bilgi düzeylerinin artırılması ve çocuklara etkin rehberlik sunma kapasitelerinin güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

Plan, yalnızca bireysel koruma ve bilinçlendirme ile sınırlı kalmamakta; aynı zamanda dijital içeriklerin düzenlenmesi, çocuklara uygun platformların yaygınlaştırılması ve mevzuatın güçlendirilmesi gibi müdahaleleri de içermektedir. Bu sayede hem çocukların dijital becerileri ve farkındalıkları geliştirilmekte hem de dijital ortamlar çocukların yararına olacak şekilde düzenlenmektedir.

Eylem planı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın koordinasyonunda; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, Yükseköğretim Kurulu, Diyanet İşleri Başkanlığı, üniversiteler, sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla hayata geçirilecektir. Tüm bu paydaşların birlikte çalışmasıyla, dijital dünyada çocukların yüksek yararını esas alan, sürdürülebilir, etkin bir koruma ve gelişim ağı oluşturulması hedeflenmektedir.

HEDEF GRUPLAR

Bu eylem planının etkili biçimde uygulanabilmesi ve sürdürülebilir sonuçlar elde edilebilmesi için hedeflenen çalışmalar, çocuklar başta olmak üzere tüm toplumsal kesimleri kapsamaktadır. Çocukların dijital ortamda karşılaştıkları risklerin önlenmesi ve dijital haklarının güvence altına alınması ancak çok paydaşlı bir yaklaşım ve bütüncül bir katılımıla mümkündür. Bu doğrultuda belirlenen başlıca hedef gruplar şunlardır;

Çocuklar

Planın merkezinde yer alan çocuklar, dijital dünyada en savunmasız kullanıcı grubunu oluşturmaktadır. Çocukların dijital araçları bilinçli ve güvenli biçimde kullanabilmeleri, çevrim içi ortamdaki riskleri tanıyabilmeleri ve gerektiğinde destek mekanizmalarına başvurabilmeleri sağlanacaktır. Dijital okuryazarlık becerilerinin artırılması, dijital vatandaşlık konularında güçlendirilmeleri hedeflenmektedir.

Ebeveynler ve Bakımverenler

Çocukların dijital ortamdaki deneyimlerinde en yakın rehberleri olan ebeveyn ve bakımverenlerin dijital ebeveynlik becerilerinin artırılması planın öncelikli hedeflerindendir. Özellikle erken yaş grubunda çocuklar için ebeveyn desteği risklerin önlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Ebeveynlerin; dijital riskler ve fırsatlar, dijital bağımlılık, çocukların ekran kullanım süreleri, içerik güvenliği, siber zorbalıkla baş etme yöntemleri ve dijital ortamda rehberlik etme konularında bilinç düzeylerinin artırılması amaçlanmaktadır.

Eğitimciler

Öğretmenler, psikolojik danışmanlar/rehber öğretmenler ve okul yöneticileri, çocukların dijital okuryazarlık ve güvenli internet kullanım alışkanlıklarının kazandırılmasında kilit role sahiptir. Eğitimcilere, dijital medya okuryazarlığı, siber güvenlik, dijital bağımlılık ve etik kullanım gibi konularda hizmet içi eğitimler verilerek bu konularda çocuklara rehberlik etme becerileri geliştirilecektir.

Çocuklarla Çalışan Profesyoneller

Sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, çocuk gelişimcileri, sosyologlar, sağlık personelleri, kolluk kuvvetleri gibi çocuklarla doğrudan çalışan profesyonellerin dijital ortamdaki riskleri tanıma ve müdahale etme kapasiteleri artırılabilecektir.

Toplumun Geneli

Dijital güvenlik ve dijital okuryazarlık yalnızca çocuklara yönelik değil, toplumun tüm bireylerini ilgilendiren bir alandır. Bu kapsamda toplum genelinde dijital ortamlarda güvenli kullanım, kişisel verilerin korunması, dezenformasyonla mücadele, teknoloji bağımlılığı ve çevrim içi haklar konusunda genel bilincin artırılması hedeflenmektedir. Kitle iletişim araçları, kampanyalar, kamu spotları ve yerel etkinliklerle toplumsal farkındalık güçlendirilecektir.

STRATEJİK AMAÇLAR VE HEDEFLER

Bu eylem planı, çocukların dijital ortamlarda güvenliğini sağlamak ve dijitalleşmenin sunduğu fırsatlardan yararlanmalarını desteklemek amacıyla dört temel stratejik amaç ve on iki stratejik hedef etrafında yapılandırılmıştır. Bu amaçlar, hem bireysel farkındalık ve beceri gelişimini hem de kurumlar arası iş birliğiyle desteklenen koruyucu, önleyici ve düzenleyici mekanizmaların güçlendirilmesini içeren bütünlüklü bir yaklaşımı kapsamaktadır. Her stratejik amaç, belirli hedefler ve bu hedeflere ulaşmak üzere planlanan somut faaliyetlerle desteklenmiş; uygulama, izleme ve sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Stratejik yaklaşımın temelini, çocukların yüksek yararı ilkesi, çok paydaşlı iş birliği anlayışı, çocuk katılımı ilkesi ve dijital çağın ihtiyaçlarına uygun politika geliştirme süreci oluşturmaktadır. Eylem planının hazırlanması sürecinde, farklı yaş gruplarındaki çocuklarla gerçekleştirilen odak grup toplantıları aracılığıyla onların görüş ve önerileri alınmış; çocukların dijital dünya deneyimlerini, ihtiyaçlarını ve beklentilerini doğrudan yansıtmaları sağlanmıştır.

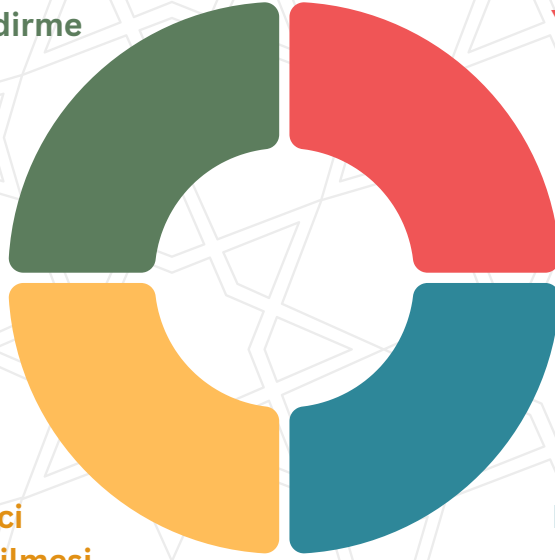
Aşağıda yer alan her bir stratejik amaç, dijital dünyada çocukların daha güvenli, bilinçli ve güçlü bireyler olarak varlık göstermelerini sağlamaya yönelik kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır.

Stratejik Amaç 1
Farkındalık ve Bilinçlendirme

Stratejik Amaç 4
Yasal ve Kurumsal
Düzenlemelerin
Güçlendirilmesi

Stratejik Amaç 2
Koruyucu ve Önleyici
Mekanizmaların Geliştirilmesi

Stratejik Amaç 3
Dijital Risklere Karşı
Müdahale ve Destek
Mekanizmalarının
Güçlendirilmesi

Stratejik Amaç 1

Farkındalık ve Bilinçlendirme

AMAÇ

Çocukların dijital dünyada güvenli, bilinçli ve sorumlu bireyler olarak gelişmelerini sağlamak; bu süreçte ebeveynlerin ve eğitimcilerin çocuklara rehberlik etme kapasitelerini güçlendirmek; toplumun tüm kesimlerinde dijital riskler, haklar ve sorumluluklar konularında farkındalığı artırarak dijital güvenlik kültürünü yaygınlaştırmak amaçlanmaktadır. Böylece dijital riskleri ayırt edebilen, kişisel verilerinin değerini bilen, güvenli dijital davranışlar sergileyen ve çevrim içi etik kültürünü içselleştirmiş bir toplumsal yapıya geçiş hedeflenmektedir.

GEREKÇE

2024 yılında TÜİK tarafından yapılan Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 6-15 yaş aralığındaki çocukların internet, sosyal medya, akıllı telefon ve dijital oyun kullanım alışkanlıklarını ortaya koymuştur.² Çalışmada kullanılan örnekleme yöntemi ve soru formu, önceki yıllardan farklı olarak yeniden tasarlanmıştır.

Araştırma sonuçları, çocukların dijital dünya ile etkileşimlerinin yıllar içinde sürekli arttığını göstermektedir. Nitekim çocukların internet kullanım oranı 2021 yılında %82,7 iken 2024 yılında %91,3'e yükselmiştir. Erkek çocukların %92,2'si, kız çocukların ise %90,3'ü internet kullanmaktadır. İnternet kullananların büyük çoğunluğu (%97,4) düzenli kullanıcıdır. Hafta içi 11-15 yaş grubundaki çocukların %54,4'ü, hafta sonu ise %63,5'i günde iki saatten fazla internet kullanmaktadır. İnternette en çok yapılan faaliyetler video izleme (%83,9), ödev veya öğrenme amaçlı kullanım (%75,0) ve oyun oynama (%72,7) olurken, en az tercih edilen faaliyet e-posta kullanımı (%13,2) olmuştur.

Bu artış yalnızca internetle sınırlı değildir. Benzer şekilde, sosyal medya kullanımı da oldukça yaygındır. Çocukların %66,1'i sosyal medya kullanmaktadır. Bu oran erkeklerde %68,1, kızlarda %64,0'tır. 6-10 yaş grubunda %53,5 olan sosyal medya kullanımı, 11-15 yaş grubunda %79'a çıkmaktadır. Düzenli sosyal medya kullananların oranı %97,9'dur. Çocukların sosyal medyada günde iki saatten fazla zaman geçirme oranı hafta içi %37,1, hafta sonu %49,5'tir. Sosyal medya platformları arasında açık ara önde olan YouTube'u (%96,3) Instagram (%41,5) ve TikTok (%26,2) takip etmektedir.

Sosyal medya kullanımındaki bu yoğunluk, akıllı telefon sahipliğiyle doğrudan bağlantılıdır. Çocukların akıllı telefon kullanım oranı 2024 yılında %76,1'e yükselmiştir. Bu oran 6-10 yaş grubunda %66,3 iken, 11-15 yaş grubunda %86,2'dir. Düzenli telefon kullananların oranı %98,2'dir. Akıllı telefon en çok internette gezinme (%77,9), görüşme yapma (%77,3), video izleme (%75,0) ve sosyal medya kullanımı (%73,6) amaçlı kullanılmaktadır. Çocukların %32,6'sı telefonunu her yarım saatte bir kontrol ettiğini belirtmiştir. Telefonu uyumadan önce, uyanır uyanmaz ya da yemek sırasında kullananların oranı %58,6'ya ulaşmıştır.

²TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu. Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Cocuklarda-Bilisim-Teknolojileri-Kullanim-Arastirmasi-2024-53638>

GEREKÇE

Bireysel cihaz sahipliğindeki artış da bu tabloyu desteklemektedir. Çocukların kendi kullanımına ait bilişim teknolojisi ürünü sahipliği 2024 yılında %63,8'e yükselmiştir. Erkek çocukların %66,9'unun, kız çocukların ise %60,5'inin kendi cihazı bulunmaktadır. En fazla sahip olunan cihaz akıllı telefon (%43,9) olurken, bunu bilgisayar (%35,7) ve akıllı saat (%14,3) takip etmiştir.

Çocukların dijital dünyadaki en yoğun etkinliklerinden biri de dijital oyunlardır. Araştırma sonuçlarına göre, dijital oyun oynayan çocukların oranı %74'tür. Erkeklerde bu oran %82,8, kızlarda %64,8 olarak belirlenmiştir. 11-15 yaş grubundaki erkeklerin %85'i dijital oyun oynarken, aynı yaş grubundaki kızların oranı %58,7'de kalmıştır. Düzenli oyun oynayanların oranı %90,8'dir. Çocukların %25,6'sı hafta içi, %41,8'i hafta sonu günde iki saatten fazla oyun oynamaktadır. Düzenli oyuncuların %40,1'i planladığından fazla süre oynadığını, %35,6'sı ise oyun oynamanın sorumluluklarını aksattığını ifade etmiştir.

Elde edilen bulgular, çocukların ekran süresinin günlük yaşam üzerindeki olumsuz etkilerini de ortaya koymaktadır. Çocukların %34,4'ü ekran başında fazla vakit geçirdiği için daha az kitap okuduğunu, %33,3'ü derslerine daha az zaman ayırdığını belirtmiştir. Ayrıca, %25,5'i ailesiyle, %18,6'sı arkadaşlarıyla daha az vakit geçirdiğini; %17,2'si ise daha az uyuduğunu ifade etmiştir.

Tüm bu veriler, çocukların dijital dünya ile olan etkileşimlerinin her geçen yıl daha da arttığını ve bu durumun gelişimsel riskler barındırdığını açıkça göstermektedir. Dolayısıyla, çocukların dijital dünyanın risklerinden korunmaları ve aynı zamanda bu dünyanın sunduğu fırsatlardan güvenle yararlanabilmeleri için bilinçlendirilmeleri son derece önemlidir. Çocukların dijital ortamlarda karşılaştığı siber zorbalık, zararlı içerikler, kişisel verilerin kötüye kullanımı, mahremiyet ihlalleri ve dijital bağımlılık gibi tehditlerin önlenmesi; bu tehditlerin fark edilmesi ve etkili müdahale edilebilmesiyle mümkündür.

Ancak bu yalnızca bireysel çabalarla değil, toplumsal düzeyde oluşturulacak bir dijital okuryazarlık ve güvenlik kültürüyle sağlanabilir. Bu nedenle, çocuklara yaşlarına uygun ve kapsayıcı dijital güvenlik eğitimleri sunulmalı; ebeveynler dijital ebeveynlik konusunda desteklenmeli, eğitimciler ve çocuk alanında çalışan tüm profesyoneller, dijital riskler konusunda donanımlı hale getirilmelidir. Ayrıca toplum genelinde medya okuryazarlığı, çevrim içi etik, dezenformasyonla mücadele ve kişisel veri güvenliği konularında sürekli ve yaygın farkındalık çalışmaları yürütülerek dijital güvenlik kültürünün yaygınlaşması sağlanmalıdır.

Stratejik Hedef 1	Çocuklara Yönelik Eğitim ve Farkındalık Çalışmalarının Yapılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
1.1. Bilişim teknolojileri ve internetin güvenli, bilinçli ve üretim odaklı kullanımı, yapay zekâ farkındalığı, dijital okuryazarlık, dijital haklar ve etik, siber güvenlik, siber zorbalık, çevrim içi saygılı iletişim, kişisel verilerin korunması, teknoloji bağımlılığı ile dijital risklere karşı ihbar mekanizmaları konularında; çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun eğitim içerikleri hazırlanacak ve eğitim programları uygulanacaktır.	Yeşilay MEB ASHB DİB İB-EGM BTK	KVKK DB İB-JGK	Sürekli	Hazırlanan eğitim içeriği sayısı Düzenlenen eğitim sayısı Eğitim verilen çocuk sayısı İçerik izlenme sayısı
1.2. Bilişim teknolojileri ve internetin güvenli, bilinçli ve üretim odaklı kullanımı, yapay zekâ farkındalığı, dijital okuryazarlık, dijital haklar ve etik, siber güvenlik, siber zorbalık, çevrim içi saygılı iletişim, kişisel verilerin korunması, teknoloji bağımlılığı ile dijital risklere karşı ihbar mekanizmaları konularında; çocuklara yönelik farkındalık faaliyetleri (söyleşi, seminer, atölye çalışması, dijital uygulama vb.) yürütülecek ve bilgilendirici materyaller (sürelî yayın, afiş, broşür, kamu spotu, video, rehber vb.) hazırlanacaktır.	Yeşilay MEB ASHB İB-EGM UAB-BTK	KVKK DİB RTÜK TRT İB-JGK	Sürekli	Yayınlanan basılı materyal sayısı (afiş, rehber, broşür kitapçık vb) Yayınlanan görsel materyal sayısı (video, post, vb.) Yapılan söyleşi, seminer atölye çalışması vb. etkinlik sayısı

Stratejik Hedef 1	Çocuklara Yönelik Eğitim ve Farkındalık Çalışmalarının Yapılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
1.3. Çocukların birbirlerinden öğrenme süreçlerini desteklemek amacıyla; dijital güvenlik, siber zorbalıktan korunma, teknoloji bağımlılığına karşı farkındalık konularında “akran liderliği” yaklaşımına dayalı eğitim programları hazırlanacak; bu programların çocuklar arasında yaygınlaştırılması sağlanacaktır.	ASHB MEB		Sürekli	Hazırlanan akrandan akrana eğitim modülü sayısı Eğitim alan çocuk sayısı
1.4. Çocukların dijital güvenlik, bilinçli internet ve sosyal medya kullanımı konularında farkındalıklarının artırılması amacıyla, okullarda dijital güvenlik kulüpleri kurulması sağlanacaktır.	MEB		Sürekli	Dijital güvenlik alanında öğrenci kulübü bulunan okul sayısı
1.5. Çocukların dijital güvenlik ve bilinçli teknoloji kullanımı konularında görüşlerini ve deneyimlerini ifade edebilecekleri platformların oluşturulması amacıyla; kısa film yarışmaları, drama atölyeleri, tiyatro gösterimleri, resim ve afiş yarışmaları gibi etkinlikler düzenlenecek, bu etkinlikler aracılığıyla çocukların hem bilinçlenmesi hem de aktif katılımı teşvik edilecektir.	MEB		Sürekli	Düzenlenen etkinlik sayısı
1.6. Çocukların teknolojiyi bilinçli, güvenli ve verimli biçimde kullanmalarını desteklemek amacıyla; ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik teknoloji odaklı eğitim programları, atölyeler, yarışmalar, etkinlikler vb. faaliyetlerin düzenlenmesi sağlanacaktır.	STB-TÜBİTAK	MEB ASHB	Sürekli	Atölyelerden yararlanan öğrenci sayısı Projelerde katılımcı olarak yer alan kişi sayısı İlgili alanda gerçekleştirilen bilim söyleşisi sayısı

Stratejik Hedef 2	Ebeveyn ve Bakımverenlerin Bilinçlendirilmesi			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
2.1. Bilişim teknolojilerinin ve internetin güvenli, bilinçli ve etik kurallar çerçevesinde kullanımı, yapay zekâ farkındalığı, dijital haklar, siber güvenlik, siber zorbalık, kişisel verilerin korunması, teknoloji bağımlılığı, dijital okuryazarlık, dijital ebeveynlik ve dijital risklere karşı ihbar mekanizmaları konularında ebeveynler ve bakımverenlere yönelik eğitim modülleri oluşturulacak ve eğitimler gerçekleştirilecektir.	Yeşilay MEB ASHB İB-EGM UAB-BTK	KVKK DİB DB İB-JGK	Sürekli	Oluşturulan eğitim modülü sayısı Eğitim verilen ebeveyn/ bakımveren sayısı İçerik izlenme sayısı
2.2. Bilişim teknolojileri ve internetin güvenli, bilinçli ve üretim odaklı kullanımı, yapay zekâ farkındalığı, dijital okuryazarlık, dijital haklar ve etik, siber güvenlik, siber zorbalık, çevrim içi saygılı iletişim, kişisel verilerin korunması, teknoloji bağımlılığı ile dijital risklere karşı ihbar mekanizmaları konularında; ebeveynler ve bakımverenlere yönelik farkındalık faaliyetleri (söyleşi, seminer, atölye, dijital uygulama vb.) yürütülecek ve bilgilendirici materyaller (sürelî yayın, afiş, broşür, kamu spotu, video, rehber vb.) hazırlanacaktır.	Yeşilay MEB ASHB İB-EGM UAB-BTK	KVKK DİB RTÜK İB-JGK	Sürekli	Yayınlanan bilgilendirici basılı /dijital materyal sayısı (afiş, rehber, broşür kitapçık, video, post, vb.) Yapılan söyleşi, seminer atölye vb. sayısı
2.3. Çocukların yaş ve gelişmelerine uygun dijital oyunlar ve bu oyunların seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda ebeveyn/ bakımveren ve eğitimcilere yönelik içerikler oluşturulacaktır.	UAB-BTK	ASHB MEB	Sürekli	Hazırlanan içerik sayısı Erişen kişi sayısı
2.4. Eğitim Bilişim Ağı, Velivizyon Platformu, Halk Eğitim Merkezleri Bilişim Ağı gibi MEB'e bağlı platformlara dijital riskler konusunda bilinçlendirici yapımlar ile dijital içerikler eklenecektir.	MEB	Tüm Bakanlıklar Yeşilay TRT	Sürekli	Eklenen içerik sayısı İçerik izlenme sayısı

Stratejik Hedef 3	Eğitim Sisteminde Dijital Okuryazarlığın Güçlendirilmesi			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
3.1. Bilişim teknolojilerinin ve internetin bilinçli ve güvenli kullanımı, dijital becerilerin güçlendirilmesi(kodlama, oyun geliştirme, web tasarımı vb.), kişisel verilerin korunması, siber güvenlik, siber risk ve tehditler, siber suç, siber zorbalık, teknoloji bağımlılığı, dijital haklar ile dijital okuryazarlık becerilerini içeren zorunlu dersler müfredata eklenecek ve ders içerikleri hazırlanacaktır.	MEB	UAB-BTK RTÜK İB-EGM, JGK GSB	Sürekli	Dersin müfredata eklenme durumu
3.2. Yükseköğretimde dijital okuryazarlık ve güvenlik dersleri seçmeli ders veya herhangi bir dersin müfredatında konu olarak yer alacaktır.	YÖK	Üniversiteler	Sürekli	Seçmeli olarak eklenen ders sayısı Müfredatında konu olarak geçen ders sayısı

Stratejik Hedef 4	Çocukla Temas Halinde Olan Personelin Bilinçlendirilmesi			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
4.1. Dijital dünyanın riskleri, dijital okuryazarlık, güvenli dijital teknoloji kullanımı ve teknoloji bağımlılığıyla mücadele konularında çocukla çalışan farklı meslek gruplarına yönelik eğitim içerikleri hazırlanacak ve eğitimler verilecektir.	ASHB MEB SB GSB DİB YÖK	RTÜK, Yerel Yönetimler	Sürekli	Hazırlanan eğitim içeriği sayısı, Eğitim verilen personel sayısı Yükseköğretim kurumlarında verilen sertifika programı sayısı Yükseköğretim kurumlarında sertifika programlarına katılan katılımcı sayısı

Stratejik Hedef 5	Toplum Geneline Yönelik Bilinçlendirme Çalışmaları Yapılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
5.1. Dijital ebeveynlik, çocukların medyanın olası zararlı içeriklerinden korunması ve teknolojinin bilinçli kullanımı gibi konularda kamu spotu ve öncelikli yayın başvuruları hakkında tavsiye kararları alınacaktır.	RTÜK	UAB-BTK ASHB TRT	Sürekli	Alınan karar sayısı
5.2. Süreli yayınlar ile hem ebeveynler hem de çocuklar dijital güvenlik, bilinçli medya kullanımı ve çevrim içi risklerden korunma konularında bilgilendirilecektir.	TRT	DİB	Sürekli	Yayınlanan bilgilendirici içerik sayısı
5.3. Siber zorbalığın önlenmesi amacıyla, okullarda farkındalık eğitimleri düzenlenecek; bu eğitimlerde yer alan içerikler kamu spotu formatına dönüştürülerek radyo, televizyon ve dijital medya platformlarında yayımlanacaktır.	MEB	UAB-BTK RTÜK STK'lar DİB	Sürekli	Farkındalık eğitimi düzenlenen okul sayısı Farkındalık eğitimi verilen öğrenci sayısı Hazırlanan kamu spotu sayısı
5.4. Ailenin bütünlüğü ve sürekliliği ile çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerinin desteklenmesi bağlamında Aile ve Çocuk Dostu Yapımların teşvik edilmesi sağlanacaktır.	RTÜK	ASHB	Sürekli	Aile ve Çocuk Dostu ilan edilen yapım sayısı
5.5. Geleneksel medya ve yeni medya araçlarıyla yeni yapımlar tasarlanırken içeriklerin ailelere ve çocuklara uygun olması gözetilecektir.	TRT	DİB ASHB MEB	Sürekli	Yayınlanan aile ve çocuk dostu içerik/ bölüm sayısı
5.6. Dijital riskler ve fırsatlar konusunda çocuklara ve ebeveynlere yönelik farkındalık kampanyaları ile eğitim faaliyetlerinin yaygınlaştırılması amacıyla; çocuk hakları, siber güvenlik, medya okuryazarlığı gibi tematik alanlarda uzmanlaşmış sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapılacaktır.	ASHB MEB UAB-BTK	STK'lar	Sürekli	İş Birliği Yapılan STK sayısı

Stratejik Amaç 2
Koruyucu ve Önleyici
Mekanizmaların Geliştirilmesi

AMAÇ

Çocukların gelişim düzeylerine uygun, güvenli, erişilebilir ve çocuk haklarına saygılı dijital ortamların oluşturulması; zararlı içeriklerin önlenmesi, çocuk dostu dijital uygulamaların geliştirilmesi ve ekran dışı alternatif aktivitelerin teşvik edilmesi yoluyla çocukların sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

GEREKÇE

Çocukların dijital dünyada güvenli bir şekilde varlık gösterebilmeleri yalnızca bireysel farkındalık ve bilinç düzeyiyle mümkün olmayıp, aynı zamanda koruyucu ve önleyici mekanizmalarla desteklenmiş bir çevrenin varlığına bağlıdır. TÜİK'in Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (2024), 6-15 yaş grubundaki çocukların internet, sosyal medya, akıllı telefon ve dijital oyunlarla yoğun biçimde etkileşim içinde olduğunu göstermektedir; bu durum, derslere ayrılan zamanı, aile içi iletişimi, sosyal ilişkileri ve fiziksel aktiviteleri olumsuz etkileyebilmektedir.³ Bu nedenle çocuk dostu web ve mobil uygulamalar yaygınlaştırılarak özel gereksinimli çocuklar için erişilebilirlik sağlanmalıdır. Ayrıca, çocukların ekran karşısında geçirdiği zamanı dengelemek amacıyla sportif, bilimsel, kültürel, sanatsal ve doğa temelli faaliyetlerin yaygınlaştırılması; ailelerin çocuklarıyla birlikte kaliteli zaman geçirmelerini destekleyen etkinliklerin artırılması önem taşımaktadır. Dijital güvenlik mekanizmalarının güçlendirilmesi ve ekran dışı alternatiflerin geliştirilmesi, yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal ölçekte de dijital güvenlik kültürünün yerleşmesine katkı sağlayacak ve çocukların gelişimlerini daha güvenli, bilinçli ve dengeli bir şekilde sürdürmelerini sağlayacaktır.

Stratejik Hedef 6		Çocuk Dostu ve Güvenli Dijital Uygulamalar Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması		
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
6.1. Çocukların yaş, gelişim düzeyi ve özel gereksinimleri gözeticiler tarafından çocuk dostu dijital uygulama ve web siteleri geliştirilecektir.	ASHB KTB	MEB TRT	Sürekli	Geliştirilen uygulama sayısı
6.2. Sosyal ağ sağlayıcılar ve erişim sağlayıcılar çocukların güvenli dijital deneyimlerine katkı sağlamak amacıyla çalışmalar yapacak, farkındalık ve bilgilendirme faaliyetleri yürütecektir.	Sosyal ağ sağlayıcılar Erişim sağlayıcılar	UAB-BTK ASHB RTÜK KVKK MEB Sivil Toplum Kuruluşları	Sürekli	Yapılan çalışma sayısı Farkındalık ve bilgilendirme faaliyeti sayısı

Stratejik Hedef 7		Çocukların Ekran Dışı Aktivitelerle Desteklenmesi		
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
7.1. Çocukların doğayla etkileşimlerini artırmak, sosyal-duygusal gelişimlerini desteklemek ve dijital bağımlılıkla mücadele etmek amacıyla gençlik kamplarının düzenlenmesi sağlanacaktır.	GSB ASHB	TOB MEB	Sürekli	Düzenlenen kamp sayısı Kampa katılan çocuk sayısı
7.2. Çocukların dijital ortam dışında zaman geçirmesini teşvik etmek amacıyla sanatsal, sportif ve kültürel içerikli etkinlikler gerçekleştirilecektir.	ASHB MEB GSB KTB DİB	STK'lar Üniversiteler Belediyeler	Sürekli	Etkinliklere katılan çocuk sayısı Düzenlenen etkinlik sayısı Etkinliklerin gerçekleştirildiği okul veya kurum sayısı Yerel paydaşlarla (belediye, STK, üniversite vb.) yapılan iş birliği sayısı

Stratejik Amaç 3
Dijital Risklere Karşı Müdahale ve Destek
Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

AMAÇ

Dijital ortamlarda risklerle karşılaşan çocuklara yönelik zamanında, erişilebilir, bütüncül ve çocuk dostu müdahale ve destek hizmetlerinin sunulması; çocukların psikososyal ihtiyaçlarına uygun danışmanlık, yönlendirme ve iyileştirme mekanizmalarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, eğitim kurumları, rehberlik sistemleri ve çevrim içi destek hatları aracılığıyla erken müdahale ve psikososyal destek sağlanması hedeflenmektedir.

GEREKÇE

Çocukların dijital ortamlarda karşılaştıkları riskler çoğu zaman gizli, karmaşık ve uzun vadeli etkiler yaratabilmektedir. Siber zorbalık, online istismar, mahremiyet ihlalleri ve dijital bağımlılık gibi olgular yalnızca çevrim içi bir sorun değil, çocuğun duygusal, sosyal ve zihinsel gelişimini sekteye uğratan travmatik yaşantılardır.

Bu nedenle, dijital risklere maruz kalan çocukların erken dönemde tespit edilmesi, uygun kurumlara yönlendirilmesi ve etkin destek mekanizmalarından faydalandırılması hayati öneme sahiptir. Eğitimciler ve okul personeli için dijital risklere yönelik farkındalık ve müdahale eğitimlerinin geliştirilmesi, Alo 141 Güvenli İnternet Yardım Hattı ve benzeri danışma hatlarının bilinirliğinin artırılması, danışmanlık hizmeti sunan personelin niteliğinin güçlendirilmesi ve psikososyal destek programlarının dijital risklere duyarlı hâle getirilmesi, çocukların güvenli bir çevrede korunmasını sağlayacaktır.

Araştırmalar dijital risklerin hem psikososyal hem de akademik boyutlarda çocuklar üzerinde olumsuz etkiler yarattığını vurgulamakta, sistematik müdahale ve destek mekanizmalarının önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca bu mekanizmaların, dijital risklerle karşılaşan çocukların travma etkilerini azaltmak ve güvenli dijital davranışlar geliştirmelerini sağlamak açısından kritik olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle hem okullarda hem de toplum genelinde bütüncül ve erişilebilir müdahale uygulamaları geliştirilmesi, çocukların dijital ortamlardan kaynaklanan olumsuz deneyimlerden daha hızlı ve sağlıklı biçimde korunmasına katkı sağlayacaktır.

Stratejik Hedef 8		Dijital Risklere Yönelik Eğitim Kurumlarında Müdahale Uygulamaları Geliştirilmesi		
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
8.1. Eğitimciler ve okul personeli için dijital risklere yönelik farkındalık ve müdahale eğitim programları geliştirilip uygulanacaktır.	MEB		Sürekli	Düzenlenen eğitim sayısı Katılan personel sayısı
8.2. Okullarda Alo 141 Güvenli İnternet Yardım Hattı'nın bilinirliği artırılacaktır.	MEB	UAB-BTK	Sürekli	Alo 141 Güvenli İnternet Yardım Hattı tanıtılan okul sayısı
8.3. Öğrencilerin dijital dünyada iyi oluşlarının artırılmasına yönelik sınıf rehberliği programlarının ve müdahale programlarının geliştirilmesi sağlanacaktır.	MEB		Sürekli	Programı geliştirilme durumu Eğitime katılan öğrenci sayısı

Stratejik Hedef 9	Psikososyal Destek Alanında Çalışan Personelin Niteliğinin Artırılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
9.1. Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele Programı danışmanlık hizmetlerine yönelik eğitim Uzaktan Eğitim Kapısı'na eklenecek ve danışmanlık hizmeti veren tüm paydaş kurumların faydalanması sağlanacaktır.	SB	ASHB MEB Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü	Sürekli	Eğitim alan personel sayısı
9.2. Danışmanlık Tedbiri Uygulama El Kitabı içine bilişim teknolojilerinin güvenli kullanımına yönelik modül eklenecek ve bu kapsamında uygulayıcılara eğitimler verilecektir.	MEB ASHB		2026- 2028	Modülün hazırlanma durumu Eğitim alan personel sayısı
9.3. Sağlıklı hayat merkezlerinde bağımlılık alanında çalışan tüm personele çocuklarda erken tanı, müdahale ve yönlendirme konusunda eğitim verilecektir.	SB		Sürekli	Eğitim verilen personel sayısı

Stratejik Hedef 10	Psikososyal Destek Programları Geliştirilmesi			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
10.1. Dijital şiddete veya riskli içeriklere maruz kalan çocuklara psikososyal destek programları uygulanacaktır.	SB	ASHB MEB DİB	Sürekli	Hazırlanan program sayısı Destek alan çocuk sayısı

Stratejik Amaç 4

Yasal ve Kurumsal Düzenlemelerin Güçlendirilmesi

AMAÇ

Çocukların dijital ortamlarda maruz kalabilecekleri risklerden korunmalarını sağlamak amacıyla çocuk haklarını esas alan, çağın ihtiyaçlarına yanıt verebilen ve teknolojik gelişmelerle uyumlu yasal düzenlemeler geliştirmek; bu düzenlemelerin etkinliğini artıracak kurumsal yapıları güçlendirmek amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, çocuklara yönelik zararlı içeriklerin engellenmesi, kişisel verilerin korunması, dijital bağımlılıkla mücadele hususlarında standartlar ve mevzuat altyapısı oluşturulacaktır.

GEREKÇE

Dijital teknolojilerin hızla gelişmesi, çocukların çevrim içi ortamda karşılaştığı risklerin çeşitlenmesine ve derinleşmesine yol açmıştır. Çocukların dijital oyun oynama, internet ve sosyal medya kullanım oranları her geçen yıl artmakta ve bu durum siber zorbalık, dijital bağımlılık ile mahremiyet ihlali gibi riskleri de artırmaktadır. Mevcut mevzuat çoğu zaman bu hızlı dönüşüme yeterince yanıt verememekte ve çocukların çevrim içi hak ihlallerini önlemede yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, dijital alandaki çocuk haklarının korunmasına yönelik yasal düzenlemelerin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. 5651 sayılı Kanun ve Kişisel Verilerin Korunma Kanunu'nun çocuk odaklı hâle getirilmesi, teknoloji bağımlılığıyla mücadelede ASHB'nin merkez ve taşra teşkilatında görev, yetki ve sorumluluklarının netleştirilmesi, çocukların güvenli dijital ortamlarda bulunabilmesini sağlayacak kritik adımlardır. Ayrıca teknoloji şirketlerinin çocuk hakları perspektifiyle faaliyet göstermesi ve mevzuata uyum sağlaması, çocukların çevrim içi deneyimlerini daha güvenli hâle getirecek, kurumsal koordinasyonun ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ise çocuk haklarının uygulanabilirliğini artıracaktır. Amaç, dijital risklerin önlenmesi, mevzuatın güçlendirilmesi ve kurumsal kapasitenin artırılması yoluyla çocukların güvenli bir dijital ortamda gelişim göstermesini sağlamaktır.

Stratejik Hedef 11	Çocukların Dijital Ortamda Korunmasına Yönelik Mevzuat Düzenlemeleri Yapılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
11.1. 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında, uluslararası düzenlemeler de dikkate alınarak sosyal ağ sağlayıcılar ile dijital oyun sağlayıcıları/dağıtıcılarına yönelik mevzuat güncellemeleri gerçekleştirilecektir.	UAB-BTK	AB ASHB	2026-2027	Yapılan mevzuat değişikliği
11.2. Çocukların kişisel verilerinin korunmasına yönelik mevzuatımızdaki eksiklikler tespit edilerek gerekli mevzuat çalışmasının yürütülmesi sağlanacaktır.	KVKK	ASHB UAB-BTK AB STK'lar MEB	2026-2027	Düzenlen ve yürürlüğe giren mevzuat

Stratejik Hedef 12	Teknoloji Bağımlılığıyla Mücadeleye Yönelik Kurumsal Düzenlemelerin Yapılması			
Faaliyet	Sorumlu Kurumlar	İş Birliği Yapılacak Kurumlar	Başlama ve Bitiş Tarihi	Performans Göstergeleri
12.1. Teknoloji bağımlılığı ile mücadelede ASHB'nin merkez ve taşra teşkilatlarının görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen düzenleyici bir yönerge hazırlanacaktır.	ASHB	SB	2026	Yönergenin hazırlanarak yürürlüğe girmesi Yönerge kapsamında yapılan çalışmalar
12.2. Kurum bakımında kalan çocukların telefon, internet ve sosyal-geleneksel medya kullanımına ilişkin standart bir uygulama rehberi geliştirilecektir.	ASHB	MEB UAB-BTK	2026-2027	Uygulama rehberi geliştirme durumu

UYGULAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Toplumun geleceğini oluşturan çocukların dijital risklerden korunması, dijital fırsatlardan en üst düzeyde yararlanması ve dijital dünyada güvenli, bilinçli, üretken bireyler olarak güçlendirilmesi amacıyla, “Çocukların Dijital Dünyada Güçlendirilmesi Eylem Planı”nda yer alan eylemlerin tüm tarafların kararlılıkla sürece dahil edilerek hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, medya ve sivil toplum kuruluşlarının eş güdüm içerisinde bulunması önem arz etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı himayesinde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda yürütülecek bu Eylem Planı (2026-2030), çocukların dijital güvenliğini sağlamak ve dijital becerilerini geliştirmek hedefiyle, kapsamlı politika ve uygulamaların hayata geçirilmesini öngörmektedir. Bu kapsamda, Eylem Planı’nda yer alan faaliyetlerin tüm kurumlarca sorumluluk bilinciyle yürütülmesi hüküm altına alınmıştır.

Planın uygulanmasını teminen, tüm tarafların plan, program ve bütçe çalışmalarında sorumlu veya ilgili oldukları faaliyetlere yer vermesi elzemdir.

Uygulamaya konacak faaliyetlerin izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin koordinasyon Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede oluşturulan izleme ve değerlendirme mekanizmasına göre:

- Her bir faaliyete ilişkin performans göstergeleri geliştirilmiştir. Bu göstergeler, dijital risklerden korunma ve dijital becerilerin geliştirilmesi sürecinde ilerlemenin ölçülebilir araçları olarak belirlenmiştir.
- Her stratejik amaç için belirlenen hedef ve faaliyetlerin gerçekleştirilme düzeyi, önceden tanımlanmış performans göstergeleri aracılığıyla izlenecektir.
- Faaliyetlerin izlenmesine ilişkin ASHB tarafından bir raporlama formatı hazırlanacak ve web tabanlı bir dijital izleme sistemi geliştirilecektir.
- Eylem Planı’nın ulusal düzeyde etkin uygulanmasını teminen, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda, ilgili tarafların katkılarıyla “Çocukların Dijital Dünyada Güçlendirilmesi Yıllık Faaliyet Planları” hazırlanacaktır.
- Sorumlu kurumlar, ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde, belirlenen raporlama formatı çerçevesinde hazırlayacakları ayrıntılı yıllık raporları ASHB tarafından geliştirilecek web tabanlı sistem üzerinden paylaşacaktır. Bu raporlar, ASHB tarafından derlenerek “İzleme ve Değerlendirme Raporları” hazırlanacak ve ilgili taraflarla paylaşılacaktır.
- Planın uygulama döneminin sona ermesine bir yıl kala, faaliyetlerin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi ve yeni eylem planına temel oluşturması amacıyla “Genel Analiz ve Değerlendirme Raporu” hazırlanacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI